Vårt Dnr: E-20250518-1
Vår ref: Inger Svedmyr

Finansdepartementet

Er referens:

fi.remissvar@regeringskansliet.se
CC fi.fma.b@regeringskansliet.se

Referens: Fi2024/02595

Yttrande över remissen: ”Promemorian Kontantutredningen (Fi2024/02595)”

1 Våra synpunkter på remissen i sammanfattning

Viktigt för att man ska kunna leva ett rimligt liv

Det är bra att utredningen föreslår att livsmedelsbutiker och apotek måste ta emot kontanter.

Det finns dock många andra varor än livsmedel och medicin, exempelvis kläder och skor, som är viktiga att kunna köpa för de som enbart kan betala med kontanter.

Det borde inte vara möjligt att neka någon som bara kan betala kontant att handla, oavsett om det rör sig om att köpa en kopp kaffe på ett kafé, en ny vinterjacka eller att kunna åka med bussen.

Det är bra att utredningen föreslår att det ska gå att köpa drivmedel kontant, men det måste också gå att parkera. Idag krävs det på många ställen en smartphone för att man ska kunna betala parkeringsavgiften.

Antingen måste det gå att betala kontant eller så måste de som inte kan ha mobiltelefon få parkeringstillstånd för att kunna parkera legalt.

Merparten av våra medlemmar kan inte använda mobiltelefon eftersom de blir sjuka av strålningen. Swish är alltså inget alternativ för dem. Många har inte heller tillgång till dator eftersom det är både komplicerat och dyrbart att ordna med en tillräckligt lågstrålande dator och en motsvarande bildskärmslösning.

Möjligheten att kunna använda kontanter är därför mycket viktig.
Våra medlemmars digitala utanförskap går inte att utbilda bort!

Post- och Besöksadress	Telefon	E-post	Org.nr.	Plusgiro	Bankgiro
Blåsutvägen 53 121 36 JOHANNESHOV	08-712 90 65	info@eloverkanslig.org	812400-9484	67 84 45-8	788-2970

Beloppsgräns

Det är möjligt att tänka sig en beloppsgräns för kontantbetalning, men den föreslagna gränsen på 0,1 basbelopp (för närvarande 5 730 kr) är för låg.

En tredubbling till 0,3 basbelopp (för närvarande 17 190 kr) är en rimligare nivå.

Funktionsrättskonventionen

Enligt funktionsrättskonventionen ska samhället utformas utifrån universell utformning.

Kontanter är ett betalningsmedel som de allra flesta kan använda; samhället behöver alltså återupprätta möjligheten att använda kontanter.

2 Om oss

Elöverkänsligas Riksförbund är en funktionsrättsorganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.
Förbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige som organiserar 50 funktionsrättsförbund.
Förbundet har för närvarande ca 2000 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen el-överkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade.

Elöverkänslighet är en funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av ”Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken” antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det ”universellt utformade samhället” en central utgångspunkt.

De kraftiga utbyggnaden av trådlös teknik de senaste 20 åren har medfört en mycket försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga. Detta har skett trots att allt fler varningssignaler kommer från olika håll, såsom resolutioner och deklarationer från internationella organ (se nedan), i form av forskningsrapporter och inte minst, de drabbades dokumenterade erfarenheter. Resolution 1815 (2011)[1] från Europarådet uppmanar medlemsländerna bland annat att:

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;
Fler angelägna råd återfinns i den kompletta resolutionstexten (svensk översättning bifogas).

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält, såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly[2].

Den 11 maj 2015 lämnade 190 forskare från 39 länder in en uppmaning till FN, FN: s

[1]Resolution 1815 (2011) länk till originaltext på engelska:
http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en

[2]Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen cancerframkallande, länk till IARC:s meddelande: http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

medlemsstater och Världshälsoorganisationen (WHO) där man begär att de [FN] antar mer skyddande riktlinjer för exponering för elektromagnetiska fält (EMF) och trådlös teknik, med hänsyn till allt starkare bevis för risker.
Forskarna bakom "International EMF Scientist Appeal"[3], uppmanar generalsekreteraren och FN-anslutna organ att främja förebyggande åtgärder för att begränsa EMF-exponeringar och att utbilda allmänheten om hälsoriskerna, i synnerhet för barn och gravida kvinnor.

I dokumentet ”EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses”[4], redogör Europas främsta läkare och experter på problematiken runt elöverkänslighet för den vetenskapliga bakgrunden och ger rekommendationer avseende diagnos och behandling.

I en nyligen publicerad forskningsrapport[5] med titeln ”Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It.” redogör professor D. Belpomme och medarbetare för bl a hur elöverkänslighet kan diagnosticeras, behandlas och förebyggas. Se referens nedan.

För Elöverkänsligas Riksförbund:

Inger Svedmyr, sakkunnig och Per Segerbäck, sakkunnig

Bilaga: Resolution 1815 (2011) från Europarådet i svensk översättning (PDF)

[3]Länk till pressmeddelandet: i original på engelska:
https://emfscientist.org/images/docs/EMF_Scientist_Press_Release_5-1-2015.pdf
Svensk översättning: https://emfscientist.org/images/docs/transl/Swedish_EMF_Scientist_Appeal_2015.pdf

[4]Länk till komplett artikel på engelska:
https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/reveh.2016.31.issue-3/reveh-2016-0011/reveh-2016-0011.pdf

[5]Belpomme, D.; Irigaray, P. Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It. Int. J. Mol. Sci. 2020, 21, 1915.
Länk till komplett artikel på engelska: https://www.mdpi.com/1422-0067/21/6/1915?type=check_update&version=2